

כְּאֵלוֹ הֵהוּא יוֹמָא מִסְתַּלְקִי מֵעֲלָמָא, וְעֹבְדִין תְּיֹבְבָתָא
שְׁלִימָתָא קָמִי מְאָרִיהוֹן, וְלֹא יִצְטָרְכוּן לְמַלְה אַחְרָא.
זַכָּאָה חוֹלְקֵהוֹן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאִתִּי.

תָּא חֲזִי, (ישעיה מג) כָּל הַנְּקָרָא בְּשָׁמַי, כַּמָּה עֲלָאִין עוֹבְדֵי
מִלְכָא קְדִישָׁא, דְּהָא בְּאִינּוֹן עוֹבְדֵי (נ"א בְּרִינּוֹן) דְּאִיהוּ
עֹבֵיד לְתַתָּא קָטִיר לֹון בְּמַלִּין עֲלָאִין דְּלַעִילָא, וְכֹד נְטַלִּין
לֹון לְתַתָּא וְעֹבְדֵי בְּהוּ עוֹבְדָא, אֲתַעַר הֵהוּא עוֹבְדָא
דְּלַעִילָא דְקָטִיר בְּה. כְּגוֹן אֲזוּבָא, עֵץ אֲרֹז, וְהָא
אוֹקִימָנָא (דף רכ ע"ב) מִלִּי.

וְאִית מְנַיִיהוּ דְּאֲחִידֵן בְּשָׁמָא קְדִישָׁא, כְּגוֹן (ויקרא כד ע"א)
לוֹלֵב, וְאֲתָרוּג, הַדָּס, וְעֲרָבָה, דְּכֻלְהוּ אֲחִידֵן
בְּשָׁמָא קְדִישָׁא לַעִילָא. וְעַל דָּא תְּנִינּוֹן, לְאַחְדָּא לֹון,
וְלַמְעַבְד בְּהוּ עוֹבְדָא, בְּגִין לְאַתְעָרָא חֲדוּה הֵהוּא דְּאֲחִיד
בֵּיה. וְעַל דָּא תְּנִינּוֹן, בְּמַלִּין וְעוֹבְדָא בְּעֵיִן לְאַחְזָאָה מְלָה,
בְּגִין לְאַתְעָרָא מְלָה אַחְרָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, כָּל הַנְּקָרָא בְּשָׁמַי וְלְכַבּוּדִי (בְּרִאֲתִיו),
לְאַתְעָרָא יְקָרִי. בְּרִאֲתִיו, לְיִיחָדָא לִי. יִצְרַתִּיו,
לְמַעַבְד בֵּיה עוֹבְדָא (נ"א חִילָא). אַף עֲשִׂיתִיו, לְאַתְעָרָא בֵּיה
חִילָא דְּלַעִילָא.

דְּבַר אַחַר, כָּל הַנְּקָרָא בְּשָׁמַי, הֵיִינוּ דְכְתִיב (ויקרא כג) פְּרִי
עֵץ הַדֶּר. וְלְכַבּוּדִי בְּרִאֲתִיו, הֵיִינוּ כַּפּוֹת תְּמָרִים.

יִצְרָתִיו, הֵינּוּ וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת. אֵף עֲשִׂיתִיו, הֵינּוּ וְעַרְבֵי
נַחַל.

וְתִקְוֵנָא דְהַאי דְאָמַר קָרָא, (ויקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
הָרֵאשׁוֹן, דְּיִיקָא. דְּהוּא חֲמִישָׁאָה עַל עֲשׂוֹר.
אַבְל בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, הֵהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן מֵאֵן הוּא. אֶלָּא יוֹם
דְּנַפִּיק רֵאשׁוֹן, לְנִטְלָא (ד"א לבלא) בְּמַבּוּעוּי דְּמִיִּין נְבִיעִין,
וְאַנְן בְּעֵיִין לְאַמְשָׁכָא לִיָּה לְעֵלְמָא.

מִתַּל לְמַלְכָּא דְקָטָר בְּנֵי נֶשָׂא בְּקָטְרוּי, אַמִּיה
מִטְרוֹנִיתָא אַתָּת, וְאַפִּיקַת לֹון לְחִירוֹת, וּמַלְכָּא
אַשְׁגַּח לִיקָרָא דִילָהּ, וַיְהִי לֹון בִּידְהָא. אַשְׁפַּחַת לֹון
כְּיִפִּין וְצַחִין, אַמְרַת, הָא אַפִּיקַת לֹון לְחִירוֹ, אִיִּיתִי לֹון
מִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָא.

כְּן, הָא יוֹם הַכְּפוּרִים אַפִּיק לְכֻלָּא לְחִירוֹ, וְאַנְן כְּפִנֵי
מְזוֹנָא קְאִימְנָא, וְצַחִינְן לְמִשְׁתֵּיָא, הִיא אַעְטַרַת
לְמַלְכָּא בְּעֵטְרוּי. בְּהַאי יוֹמָא יְדַעְנָא, דְּהָא מִיִּין נְבִיעִין
עָמָה שְׂרִיִּין, שְׂאִילְנָא לְמִשְׁתֵּיָא, לְמֵאֵן דְּאַפִּיק לֹון
לְחִירוֹ. וְעַל דָּא קָרִינְן לִיָּה יוֹם רֵאשׁוֹן.

דָּא בְּסַפְרָא דְאַגְדָּתָא וְשַׁפִּיר הוּא. אַבְל בְּהַאי יוֹמָא,
לְאַבְרָהָם שִׁירוֹתָא דְכֻלָּא, אִי בְּעַנְנֵי יָקָר הוּא
שִׁירוֹתָא, אִי בְּמִיָּא הוּא שִׁירוֹתָא. דְּאַבְרָהָם שְׂאִרֵי
לְמַחְפְּרֵי בִירֵי דְמִיָּא.

פְּרִי עֵץ הָדָר, דָּא בִּירָא דִּיצְחָק, דִּיצְחָק אַהֲדָר לִיה
 לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְקָרָא לִיה עֵץ הָדָר. פְּרִי דֵהֲאִי
 עֵץ הָדָר יְדִיעָא. כַּפּוֹת תְּמָרִים, דְּכִתִּיב, (תהלים צב) צְדִיק
 כַּתְּמַר יִפְרַח, וְלֹא אֲשַׁתַּכַּח בֵּינַיִהוּ פִירוּדָא. וְעַל דָּא לֹא
 כְּתִיב וְכַפּוֹת, אֲלֵא כַּפּוֹת. בְּגִין דְּלֹא סָלִיק דָּא בְּלֵא דָּא,
 וּבִהֲאִי אַתְּמַלִּיא הֲאִי בְּאֵר, מִבְּאֵר מִים עֲלָאִין נְבִיעִין,
 הֵהוּא אַתְּמַלִּי בְּקוּדְמִיתָא, וּמִנִּיהּ אַתְּמַלִּיא בִּירָא, עַד
 דְּאִיהוּ נְבִיעוּ לְכֻלָּא.

וְעַנְף עֵץ עָבוֹת, דָּא עֲנַפָּא דְּאִלְנָא רַבְרָבָא, דְּאֲתַקִּיף
 וְאֲשַׁתְּרָשָׁא בְּשָׂרְשׁוּי, אַתְּעֵבִיד אִלְנָא עֲלָאָה עַל
 כְּלָא, דְּאֲחִיד בְּכָל סְטֵרִיה, עַנְף דְּאִיהוּ עֵץ עָבוֹת, עֵץ
 דְּאֲחִיד לְעָבוֹת, דֵּהֲא מֵהֲאִי נָטַל יְסוּדָא דְּעֲלָמָא,
 וְאַתְּמַלִּיא לְאַרְקָא בְּבִירָא, הֲאִי הוּא עֲלָמָא אַרְקָא
 דְּשִׁקְיוּתָא.

וְעַרְבֵי נַחַל, תְּרִי אֵינּוֹן, תְּרִין נַחֲלִין דְּמִיָּא אַתְּכַנְיֵשׁ
 בְּהוּ, לְאַרְקָא לְצְדִיק. דְּבַר אַחַר, וְעַרְבֵי נַחַל,
 אֵלִין אֵינּוֹן גְּבוּרָן, דְּאֲחִידוֹן בֵּיהּ בִּיצְחָק, דְּאֲתִיִּין מִסְטָרָא
 דֵּהֲהוּא נַחַל עֲלָאָה, וְלֹא מִסְטָרָא דְּאַבָּא. בְּגִין כֶּף, כְּלָא
 יָאִי, וְלֹא בְּסִימָא לְפִירִין, וְלֹא עֵבִיד פִּירִין. וְעַרְבֵי נַחַל,
 תְּרִין קְיִימִין, דְּגוּפָא קְיִימָא עֲלִיָּהוּ, אֲבַל וְעַרְבֵי נַחַל
 וְדֵאִי, כְּמָה דְּאַתְּמַר, וְאֵלִין אֵינּוֹן כְּלָהוּ לְאַרְקָא מִיָּא
 לְבִירָא.

השלמה מההשמטות (סימן ג"ן)

מֵאֵי פְּרִי עֵץ הַדֶּר אֵילָנָא דְאַתְרוּגָּא וּמֵאֵי הַדֶּר הַיֵּינוּ
הַדֶּר עַל הַכֹּל וְהַיֵּינוּ הַדֶּר דְּשִׁיר הַשִּׁירִים דְּכֹתִיב
בֵּית (שִׁיר הַשִּׁירִים ו') מִי זֹאת הַנְּשִׁקְפָה כְּמוֹ שְׁחַר. וְהַיֵּינוּ עַל
שֵׁם נִקְבָּה וְעַל שְׁמָה נִלְקָחָה נִקְבָּה מֵאָדָם שְׂאֵי אִפְשָׁר
לְהַתְקַיֵּים עוֹלָם הַתְּחַתּוֹן בְּלֹא נִקְבָּה. וּמֵאֵי טַעְמָא אִקְרִי
נִקְבָּה עַל שֵׁם שְׁנִקְבִיָּה רְחֻבִים וַיֵּשׁ לָהּ נִקְבִים יִתְרִים עַל
הָאִישׁ. וּמֵאֵי נִינְהוּ נִקְבִים שְׂדִים וְרַחֵם וּבֵית קִיבּוּל הוֹלֵד.
וּמֵאֵי נִינְהוּ שְׂאִמְרוּ שִׁיר הַשִּׁירִים שְׁהוּא הַדֶּר לְכֹל סִפְרֵי
הַקֹּדֶשׁ אֵין דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כָּל הַסְּפָרִים קֹדֶשׁ
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים, וּמֵאֵי נִינְהוּ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים.
אֵלֹא קֹדֶשׁ, שְׁהוּא קֹדֶשׁ לְקֹדְשִׁים. וּמֵאֵי הֵם קֹדְשִׁים אֵלוּ
שְׁכַנְגָד שֵׁשׁ קְצוּוֹת שְׁבֵאָדָם וְקֹדֶשׁ הוּי לְהוּ קֹדֶשׁ לְכֹלְהוּ.

וּמֵאֵי נִינְהוּ קֹדֶשׁ זֶה, אֲתָרוּגָּא שְׁהוּא הַדֶּר הַכֹּל. וְלִמָּה
נִקְרָא שְׁמוֹ הַדֶּר אֵל תְּקַרִי הַדֶּר אֵלֹא ה' דָּר זֶה
אֲתָרוּגָּא שְׁהוּא נִפְרָד מֵאֲגַד הַלּוּלָב וְאֵין מְצוּת לּוּלָב
קִיּוּמַת אֵלֹא בּוּ, וְהוּא גַם כֵּן אֲגוּד עִם הַכֹּל. שְׁעַם כָּל
אֶחָד הוּא וְעַם כּוּלָן יַחַד הוּא.

וּמֵאֵי לּוּלָב כְּנָגַד חוּט הַשְּׂדֵרָה. וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת שְׁעַנְפִּי
חוּפִין אֵת רוּבּוֹ וְאֵם אֵין עַנְפִּי חוּפִין אֵת רוּבּוֹ

אִינוּ כָּלוּם. מִפְּנֵי מָה, מִשָּׁל לְאָדָם שְׁבִזְרוּעוֹתָיו יִגָּן עַל
 רֹאשׁוֹ הֲרֵי זְרוּעוֹתָיו שְׁנַיִם וְרֹאשׁוֹ שְׁלֹשָׁה וְהֵינּוּ עֲנָף
 לְשִׁמְאֵל עֲבוֹת לְיָמִין וְנִמְצָא עֵץ בְּאֲמֻצֵּעַ. וְלָמָּה נֶאֱמַר בּוֹ
 עֵץ שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ הָאֵילָן.

וּמֵאֵי עֲרֵבֵי נַחַל שׁוֹקֵי הָאָדָם שֶׁהֵם שְׁתֵּי־מַיִם. וּמֵאֵי נִינְהוּ
 לְיִשְׁנָא דְעֲרֵבֵי נַחַל, מִשּׁוּם דְּגִדּוּל שְׁבָהֶם הוּי
 לְמַעְרָב וּמִשָּׁם יוֹנֵק כַּחוֹ. וְשָׁל צָפוֹן הוּא קָטָן מִמֶּנּוּ מֵהַלָּךְ
 חֲמִשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהוּא בְּרוּחַ צְפוֹנִית מְעַרְבִית וְבוֹ פּוֹעֵל
 וְנִקְרָא עַל שְׁמוֹ וְהֵם שְׁנֵיהֶם עֲצִים. דְּבַר אַחַר עֲרֵבֵי
 שְׁפַעֲמִים מְעַרְבִין פְּעוּלְתָן זֶה עִם זֶה מֵאֵי עֲרֵבֵי נַחַל, נַחַל
 הוּי עַל שֵׁם הַמָּקוֹם שֶׁהֵם קְבוּעִים בּוֹ שֶׁשְׁמוֹ נַחַל פְּדֻכְתִּיב
 (קִהְלַת א')

מֵאֵי נִינְהוּ יָם, הוּי אוֹמֵר זֶה אֶתְרוּג. וּמִנָּא לָן דְּכָל מִדְּהָ
 וּמִדְּהָ מֵאֵלוֹ הַשְּׁבַעָה אֵיקְרֵי נַחַל שְׁנֵאֱמַר (בַּמְדַּבֵּר כ"א)
 וּמִמֶּתְנָה נַחֲלֵי־אֵל אֵל תִּקְרֵי נַחֲלֵי־אֵל אֵלָא נַחֲלֵי־אֵל. וְעוֹד
 שָׁם, מָה לֵב, הֲדַר פְּרֵי הַגּוֹף, אֵף יִשְׂרָאֵל פְּרֵי עֵץ הַדֶּר.
 מָה אֵילָן תְּמָר, עֲנַפְיוֹ סְבִיבּוֹ וְלוֹלְבוֹ בְּאֲמֻצֵּעַ, אֵף
 יִשְׂרָאֵל נָטְלוֹ גּוֹף הָאֵילָן הַזֶּה שֶׁהוּא לְבוֹ וּפְנִגְדַּת הַגּוֹף חוּט
 הַשְּׁדָרָה בְּאָדָם שֶׁהוּא עֵיקַר הַגּוֹף. וּמָה לּוֹלֵב זֶה כְּתִיב לוֹ
 לֵב אֵף לֵב מְסוּר לוֹ. וּמָה לֵב זֶה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתֵּים נְתִיבוֹת
 חֲכָמָה בּוֹ, אֵף בְּכָל נְתִיב מֵהֵן צוּרָה שׁוֹמֶרֶת שְׁנֵאֱמַר
 לְשׁוֹמֵר אֵת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים: (עַד כֵּאן מֵהַדְּשֵׁמְטוֹת) (בְּרֵאשִׁית ג')

דְּבַר אַחַר, וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר,
 דָּא אַבְרָהָם. כִּפְתַּת תְּמָרִים, דָּא יִצְחָק. וְעֵנֶף עֵץ
 עֲבוֹת, דָּא יַעֲקֹב. וְעֲרֵבֵי נַחַל, אֵלֶיךָ אֵינּוֹן תֵּרִין דִּרְגִין
 דְּאִמְרוּן.

וּמֵאֵן דִּמְתַּנֵּי הָאִי, בְּגִין דִּיעֵץ עֲבוֹת דָּא יַעֲקֹב, דְּאִחִיד
 לְכֻלְהוּ חִלְקִין, וְדָאִי דָּא יַעֲקֹב. אֲבָל הָא
 אוֹקִימְנָא, פְּרִי עֵץ הָדָר דָּא בִּירָא דִּיִּצְחָק, דָּא גְבוּרָה
 תַּתָּא. כִּפְתַּת תְּמָרִים. כִּפְתַּת חֶסֶר, קְשׁוּרָא דְאִתְקַשְׁר
 בְּבִירָא, כְּמָא דְאֵת אִמֵּר, (דְּנִיאל ג) כְּפִיתוּ בְּסַרְבִּילֵיהוֹן, בְּגִין
 דְּאֵלֶיךָ לֹא סִלְקִין דָּא בְּלֹא דָּא. וְעֵנֶף עֵץ עֲבוֹת, עֲנַפָּא
 הוּא עֲלָאָה, דְּאִתְעֵבִיד עֵץ עֲבוֹת, וְאִחִיד לְכָל סְטָרָא,
 כְּמָה דְּאִתְמַר. עֲרֵבֵי נַחַל דָּא יִצְחָק, בְּכָל סְטָרֵי, דְּאִחִידוּן
 בְּסְטָרָא דְנַחְלָא, וְלֹא בְּסְטָרָא דְאֲבָא. דִּתְנִינּוּ, אִף עַל גַּב
 דְּבַהֲאֵי נַחַל דִּינָא לֹא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, דִּינִין מִתְעַרְיִן מִנֵּיהּ.
 וְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא פְּרִישׁ, וְעֲרֵבֵי נַחַל, אֵינּוֹן תֵּרִין קְיִימִין
 דְּקִאִמְרוּן, דִּמְיִיא נְפֻקֵי מִנֵּיהּ, וְשִׁפִּיר. אֲבָל תָּא
 חֲזִי, הָא חֲזִינּוּ דִּתְרִין דִּרְגִין אֵלֶיךָ דְּקִימִי עַל דִּרְגָא
 דְּצִדִּיק, אֵיבָא וְכִנְיִשׁוּ רַבְרָבָא (ס"א דְּבִרְכָאן) נְפֻקֵי מִנֵּיהּ,
 וְעֲרֵבֵי נַחַל לֹא נְפֻקֵי מִנֵּיהּ, אֵיבָא, וְלֹא טַעֲמָא, וְלֹא
 רִיחָא. וְהָא אוֹקִימְנָא וְכֻלָּא שִׁפִּיר.

וְעַל דָּא אֲתָרוּג (דף רכא ע"א) בְּשִׁמְאָלָא, לְקַבִּיל לְבָא. לוּלֵב

בַּיּוֹמָא, כַּפֶּת בְּכֻלָּא, וְקָטִיר בְּכֻלָּא. דְּהָא צְדִיק כַּפּוֹת
הוּא בְּכָל סְטָרִין, וְקָטִיר בְּכֻלָּא, וְדָא הוּא קְשׁוּרָא
דְּמַהִימְנוּתָא.

וּבְסִפְרָא דְאַגְדָּתָא שְׁפִיר קָאֵמַר, דְּכָל אֱלִין אֵינוֹן
אוֹשְׁפִיזִין, דְּזַמִּינִין עֲמָא קְדִישָׁא בְּהָא יוֹמָא,
דְּבַעֲיִין לְאַשְׁכַּח לְהוּ, כִּיּוֹן דְּזַמִּין לוֹן. וּבְהוּ בְּעֵי בַר נֶשׁ
לְמַלְכָּא בְּעוֹתִיָּה. זַכָּאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דִּידְעִין אֲרַחוּי
דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וַיְדַעִין אֲרַחוּי דְּאוֹרֵייתָא, לְמַתָּהּ בְּאוֹרַח
קְשׁוּט, לְמִזְכֵּי בְּהוּ בַּעֲלָמָא דִּין וּבַעֲלָמָא דְּאַתֵּי.

בַּיּוֹמָא דָּא נִפְקִי יִשְׂרָאֵל, בְּסִימָנִין רְשִׁימִין מִגּוּ מַלְכָּא,
בְּגִין דְּאֵינוֹן נִצְחִין דִּינָא. וּמָאִי סִימָנִין אֵינוֹן,
סִימָנֵי מְהִימְנוּתָא, חוֹתְמָא דְּמַלְכָּא עֲלָאָה. לְתַרֵּי בְּנֵי
נֶשָׁא, דְּעָאלוּ קָדָם מַלְכָּא לְדִינָא, וְלֹא יְדַעִי עֲלָמָא מֵאֵן
מִנֵּייהוּ נִצַּח. נִפְקַחְדָּ לְגִיוֹן מִבֵּי מַלְכָּא, שְׁאִילוּ לוֹ. אֵמַר
לוֹן, מֵאֵן דִּיפּוּק וּבִידוּי סִימָנִין דְּמַלְכָּא, הוּא נִצַּח.

כֶּן, כּוּלֵי עֲלָמָא עָאֲלִין לְדִינָא, קָדָם מַלְכָּא עֲלָאָה,
וְדָאִין לוֹן מִיּוֹמָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, עַד
חֲמֵשׁ סָרֵי יוֹמִין לִירְחָא. וּבִין כֶּן אֲשַׁתְּכַחוּ יִשְׂרָאֵל זַכָּאִין
כְּלָהוּ בְּתִיּוּבְתָא. טְרַחֲחִין בְּסַפְּהָ וְלוּלָב וְאַתְרוּג, וְלֹא יְדַעִי
מֵאֵן נִצַּח דִּינָא. מַלְאֲכֵי עֲלָאֵי שְׁאִלוּ מֵאֵן נִצַּח דִּינָא.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵמַר לְהוּ, אֵינוֹן דְּמִפְקִי בִּידֵייהוּ
סִימָנִין דִּילֵי, אֵינוֹן נִצְחִין דִּינָא.

בְּהַאי יוֹמָא, נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁמוֹ דְּמַלְכָּא,
 בְּתוֹשְׁבַחְתָּא דְּהֵלִילָא. עָאֲלִין בַּסְּפָה, אֶתְרוּג
 בְּשִׁמְאֵלָא, לוֹלֵב בִּימִינָא. חֲמָאן כְּלָהוּ, דִּישְׂרָאֵל רִשְׁמִין
 בְּרִשְׁמִין דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא. פִּתְחֵי וְאִמְרִי, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי
 הָעַם שָׁפְכָה לֹו אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁה' אֱלֹהִיו.

עַד כָּאן חֲדוּתָא דְּכֻלָּא, חֲדוּתָא דְּאוֹשְׁפִיזִין, וְאִפִּילוּ
 אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן בְּחֲדוּתָא, וּמִתְבָּרְכִין מִנְהָ. וְעַל
 דָּא (מְקַרְיָבִין) קְרַבְנִין בְּכָל יוֹמָא עֲלִייהוּ, לְאַטְלָא עֲלִייהוּ
 שְׁלָם, וְיִתְבָּרְכוּן מִינָן. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, יוֹמָא חַד, דְּמַלְכָּא
 עֲלָאָה, דְּחַדִּי בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל. דְּכְתִיב, (במדבר כט) בַּיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהִיָּה לָכֶם. דְּהָא יוֹמָא דָּא מִן מַלְכָּא
 בְּלַחֲדוּי, חֲדוּתָא דִּילִיָּה בִּישְׂרָאֵל. לְמַלְכָּא דְּזֻמִּין
 אוֹשְׁפִיזִין וְכו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאִמַּר, (שיר השירים ב) אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׂרוֹן
 שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים, כְּמָה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קַמִּי
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ, וְהִיא
 מְשַׁבַּחַת לִיָּה תְּדִיר, וְכִמָּה מְשַׁבְּחִין וּמְזַמְרִין אֲזַמִּינַת לִיָּה
 תְּדִיר לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זַכָּאָה חוֹלְקָהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
 דְּאֶחֱדָן בֵּיָּה בְּעַדְבָּא דְּחוֹלְקָא קְדִישָׁא. כְּמָה דְּכְתִיב, (דברים
 לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ וְגו'. אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׂרוֹן, דָּא כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, דְּקִימָא בְּשִׁפּוּרָא דְּנוּי בְּגִנְתָּא דְּעַדָּן. הַשָּׂרוֹן,
 דְּהִיא שָׂרָה וּמְשַׁבַּחַת לְמַלְכָּא עֲלָאָה.

דְּבַר אַחַר אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן, דְּבַעֲיָא לְאַשְׁקָאָה מִשְׁקִיו
 דְּנַחְלָא עֲמִיקָא, מְבוּעָא דְנַחְלִין. כְּמָא דְאֵת אָמַר,
 (ישעיה לז) וְהָיָה הַשָּׂרֵב לְאַגָּם. (נ"א ישעיה לג) וְהָיָה הַשָּׁרוֹן
 (כְּעַרְבָּה) שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים, דְּקִימָא בְּעֲמִיקָתָא דְכֻלָּא.
 מֵאֵן אֵינוֹן עֲמָקִים. כְּמָא דְאֵת אָמַר, (תהלים קל) מִמַּעַמְקִים
 קָרָאתִיךָ ה'. חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן. חֲבַצְלַת, מֵהָהוּא אֶתֶר,
 דְּשִׁקְיוֹ דְנַחְלִין נִפְקִין וְלֹא פִּסְקִין לְעֵלְמִין. שׁוֹשַׁנַּת
 הָעֲמָקִים, שׁוֹשַׁנָּה מֵהָהוּא אֶתֶר דְּאֶקְרִי עֲמִיקָא דְכֻלָּא,
 סְתִים מְכָל סְטָרִין.

תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא יְרוּקָא כְּחֲבַצְלַת, דְּטֵרְפִין דִּילָהּ
 יְרוּקִין. לְבֵתֵר שׁוֹשַׁנַּת, סוּמְקָא בְּגוּוֹנִין חוּוֹרִין.
 שׁוֹשַׁנָּה בְּשִׁית טֵרְפִין, שׁוֹשַׁנַּת, דְּאֶשְׁתַּנִּיאַת מְגוּוֹנָא
 לְגוּוֹנָא, וְשַׁנִּיאַת גּוּוֹנָהָא.

שׁוֹשַׁנַּת, בְּקַדְמִיתָא חֲבַצְלַת, בְּעַדְנָא דְבַעֲיָא לְאַזְדוּוּגָא
 בֵּיהּ בְּמִלְכָא, אֶקְרִי חֲבַצְלַת. בְּתֵר דְאֵת דְּבִקַּת
 בֵּיהּ בְּמִלְכָא בְּאֵינוֹן נְשִׁיקִין, אֶקְרִי שׁוֹשַׁנַּת. בְּגִין דְּכְתִיב,
 (שיר השירים ה) שְׁפֹתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים. שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים דְּהִיא
 מְשַׁנִּיאָא גּוּוֹנָהָא, זְמַנִּין לְטַב, וְזְמַנִּין לְבִישׁ, זְמַנִּין
 לְרַחֲמִי, זְמַנָּא לְדִינָא.

וְתֵרָא הָאֶשָּׁה פִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאֻוָּה הוּא
 לְעֵינַיִם. תָּא חֲזִי, דְּהָא בְּנֵי נְשָׂא לָא מְסַתְּפְלִין,

וְלֹא יִדְעִין, וְלֹא מִשְׁגִּיחִין. בְּשַׁעֲתָא דְבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא לְאָדָם, וְאוֹקִיר לִיה בִּיקִירוֹ עֲלָאָה, בְּעָא מְנִיה
 לְאֵתְדִבְקָא בִּיה בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח יְחִידָאִי, וּבְלָבָא יְחִידָאִי,
 וּבְאַתֵּר דְּדִבְקוּתָא יְחִידָאִי, דְּלֹא ^(דף רכא ע"ב) אֲשַׁתְּנִי, וְלֹא
 מִתְהַפֵּךְ לְעֵלְמִין. בְּהֵוּא קְשׁוּרָא יְחִידָא, דְּכֻלָּא בִּיה
 אֲתַקְשֵׁר. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(בראשית ב) וַעֲן הַחַיִּים בְּתוֹךְ
 הַגֵּן.

לְבַתֵּר סָטוּ מְאַרְחָא דְמְהִימְנוּתָא, וְשִׁבְקוּ אֵילָנָא
 יְחִידָאִי, עֲלָאָה מְכָל אֵילָנִין. וְאָתוּ לְאֵתְדִבְקָא
 בְּאַתֵּר דְּמִשְׁתַּנִּי, וּמִתְהַפֵּךְ מִגּוּוֹנָא לְגּוּוֹנָא וּמִטֵּב לְבִישׁ
 וּמִבִּישׁ לְטֵב. וּנְחַתִּי מֵעֵילָא לְתַתָּא, וְאֵתְדִבְקוּ לְתַתָּא
 בְּשִׁנּוּיִין סְגִיאִין. וְשִׁבְקוּ אֵילָנָא יְחִידָאָה, עֲלָאָה מְכָל
 אֵילָנִין. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם יֶשֶׁר וְגו'.

וְדָאִי פְדִין אֲתַהַפֵּךְ לְבִיּהוּ, בְּהֵוּא סְטָרָא מְמָשׁ, זְמַנִּין
 לְטֵב, זְמַנִּין לְבִישׁ, זְמַנִּין לְרַחֲמִי, זְמַנִּין לְדִינָא.
 בְּהֵאִי מְלָה דְאֵתְדִבְקוּ בָּהּ וְדָאִי, ^(קהלת ז) בְּקִשׁוֹ חֲשִׁבוֹנוֹת
 רַבִּים, וְאֵתְדִבְקוּ בָּהּ.

אֲמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, אָדָם, שְׁבַקְתָּ חַיִּי
 וְאֵתְדִבְקְתָּ בְּמוֹתָא. חַיִּי, דְכְּתִיב וַעֲן הַחַיִּים בְּתוֹךְ
 הַגֵּן, דְאֶקְרִי חַיִּים. דְמָאן דְאֶחִיד בִּיה, לָא טְעִים מוֹתָא

לְעַלְמִין. אֶת־דְּבַקְתָּ בְּאֵילָנָא אַחְרָא, הָא וַדַּאי מוֹתָא הוּא
 לְקַבְלָךְ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ה) רְגַלְיָהּ יוֹרְדוֹת מוֹת,
 וְכְתִיב, (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר מִמוֹת אֶת הָאִשָּׁה. וַדַּאי
 בְּאַתְר דְּמוֹתָא אֶת־דְּבַק, וְשִׁבַּק אֶתְר דְּחַיִּי. בְּגִין כִּף אֶתְגְּזֹר
 עֲלִיהּ וְעַל כָּל עַלְמָא מוֹתָא.

אִי הוּא חָטָא, כָּל עַלְמָא מַה חָטוּ. אִי תִימָא, דְּכָל עַלְמָא
 אֲכִילֵי מְאִילָנָא דָא, וְאַתְרָמִי לְכֻלָּא. לָא הֲכִי. אֶלָּא
 בְּשַׁעְתָּא דְאָדָם קָאִים עַל רַגְלוֹי, חָמִי לִיהּ בְּרִיין פְּלָהוּ,
 וְדַחִילוּ מִקָּמִיהּ, וְהוּוּ נָטְלִין אֲבַתְרִיהּ, כְּעַבְדִּין בְּתַר
 מַלְכָא. וְהוּא אָמַר לוֹן, אֲנָא וְאַתוֹן, (תהלים צח) בְּאוּ
 נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעָה וְגו'. וְאֶזְלוּ פְּלָהוּ אֲבַתְרִיהּ. פִּיּוֹן דְּחִזּוּ
 דְאָדָם סְגִיד לְהֵאִי אֶתְר, וְאַתְדְּבַק בֵּיהּ, כְּלָהוּ אֶתְמַשְׁכוּ
 אֲבַתְרִיהּ וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עַלְמָא.

וְכִדִּין אֲשַׁתְּנִי אָדָם לְכַמָּה גְּוֹוִנִין, זְמַנִּין דִּינָא, זְמַנִּין
 רַחֲמֵי זְמַנִּין מוֹתָא, זְמַנִּין חַיִּי. וְלֹא קָאִים בְּקִיּוּמָא
 תְּדִיר בְּחַד מְנִייהוּ, בְּגִין דִּהֵהוּא אֶתְר גָּרִים לִיהּ. וְעַל דָּא
 אֶקְרִי, חֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, הַמַּתְהַפֶּכֶת מִסְטָרָא דָא לְסְטָרָא
 דָּא, מִטְּב לְבִישׁ, מִרַחֲמֵי לְדִינָא, מִשְׁלָם לְקָרְבָא,
 מַתְהַפֶּכֶת הִיא בְּכֻלָּא. טַב וְרַע דְכְּתִיב, (בראשית ב) וְעַץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע.

וּמַלְכָּא עֲלָאָה, לְרַחֲמָא עַל עוֹבְדוּי, אוֹכַח לִיהּ, וְאָמַר

לִיָּהּ, וַיִּמְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ וְגוֹ', וְהוּא
 לֹא קָבִיל מַנְיָה, וְאֶת־מִשְׁךְ בְּתֵר אֶת־תִּיהָ, וְאֶת־תְּרֹף
 לְעֵלְמִין. דִּהָא אֶת־תָּא לְאֶתְרָא (ס"א לְאֶתְרָא דָּא) סִלְקָא וְלֹא
 יִתִּיר, וְאֶת־תָּא גָרִים מוֹתָא לְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, לְעֵלְמָא דְאֶתִי כְּתִיב, (ישעיה סד) כִּי כִימִי הָעֵץ יִמִּי
 עָמִי, כִּימִי הָעֵץ, הֵהוּא דְאֶשְׁתְּמוּדְעָא, בֵּיה זְמָנָא,
 כְּתִיב, (ישעיה כד) בִּלְע הַמּוֹת לְנֹצַח וּמַחָה ה' אֱלֹהִים דְּמַעָה
 מֵעַל כָּל פְּנִים וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ וְגוֹ' (עד

בְּאֵן נִדְפֵס בְּוִיקְרָא):

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת. תָּאנָא, אָמַר רַבִּי חִיָּיא,
 כְּתִיב וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאָרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה, הָתָם בְּקִיּוּמִיהָ יַעֲקֹב, וְהָכָא בְּמִיתַתִּיהָ יִשְׂרָאֵל.
 דְּכְתִיב, וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי
 הוּא וְדָא, דִּהָא לֹא כְּתִיב וַיִּקְרַב יוֹם יִשְׂרָאֵל לְמוֹת, אֱלָא
 יְמֵי, וְכִי בְּכַמָּה יוֹמֵי מִית בְּר נָשׁ, וְהָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא,
 בְּרַגְעָא חֲדָא, מִית וְנִפְיָק מֵעֲלָמָא.

אֱלָא הָכִי תָּאנָא, כִּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאֶתְבָּא
 רוּחִיהָ לִיָּהּ, כָּל אֵינּוֹן יוֹמִין דְּקָאִים בְּר נָשׁ בְּהָאִי
 עֲלָמָא, אֶת־פְּקֻדֵּי קַמְיָה, וְעָאֲלִין בְּחוּשְׁבְּנָא. וְכִד אֶת־קְרִיבוּ
 קַמְיָה לְמִיעַל בְּחוּשְׁבְּנָא, מִית בְּר נָשׁ. וְאֶתִיב קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא רוּחִיהָ לִיָּהּ, הֵהוּא הָבֵל דְּאֶפִּיק וְנִפְח בֵּיה,
 אוֹתְבִיָּה לְגַבִּיהָ.

זָכָאָה חוֹלְקִיָּה דְהָהוּא בַר נֶשׁ, דְּיוֹמוֹי אֶתְקָרְיָבוּ גְבִי
 מְלָכָא בְּלֹא כְּסוּפָא, וְלֹא דְחֵי יוֹמָא מְנַיְיָהוּ לְבַר,
 דְּיִשְׁכַּח בְּהָהוּא יוֹמָא, דְּאֶתְעֵבִיד בֵּיהּ חוּבָא. בְּגִין כֶּךָ,
 כְּתִיב בְּצַדִּיקָא, קָרִיבָה. (וְהֵיךְ יִקְרָבוֹן) מְשׁוּם דְּקָרִיבוּ יוֹמוֹי
 קָמִי מְלָכָא, בְּלֹא כְּסוּפָא.

וְוִי לְרִשְׁיַעְיָא, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ קָרִיבָה, וְהֵיךְ יִקְרָבוֹן יוֹמֵי
 קָמִי מְלָכָא, דְּהָא כָּל יוֹמוֹי בְּחוּבֵי עֲלָמָא אֶשְׁתַּכְּחוּ.
 וּבְגִינֵי כֶּךָ לֹא יִקְרָבוֹן קָמִי מְלָכָא, וְלֹא יִתְמַנּוֹן קָמִיָּה,
 וְלֹא יִדְכְּרוּ לְעֵילָא, אֶלָּא אֵינוֹן שְׂצִיאָן מְגוּוֹיְיָהוּ. עַלִּיָּהוּ
 כְּתִיב, (מְשַׁלִּי ד) דֶּרֶךְ רְשָׁעִים כְּאִפְלָה לֹא יִדְעוּ בַּמָּה יִכְשָׁלוּ.

(דף רכב ע"א)

וְהָכָא וַיִּקְרָבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל וְדֹאֵי, בְּלֹא כְּסוּפָא,
 בְּשָׁלִימוֹתָא, בְּחִדּוּתָא שְׁלִים. וּבְגִינֵי כֶּךָ, יָמֵי
 יִשְׂרָאֵל, דְּהָוָה שְׁלִים יִתִּיר יִשְׂרָאֵל מִיַּעֲקֹב. וְאֵי תִימָא,
 וְהָא כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ס"ה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלִים. שְׁלִים הָוָה,
 וְלֹא שְׁלִים בְּדַרְגָּא עֲלָאָה כִּישְׂרָאֵל.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲתָא דְּיוֹמוֹי דְּבַר נֶשׁ
 אֶתְפַּקִּידָן קָמִי מְלָכָא, אֵית זָכָאָה דְּאֶתְפַּקִּידָן
 יוֹמוֹי וּרְחִיקִין מִקָּמִי מְלָכָא. וְאֵית זָכָאָה, דְּכַד מִתְפַּקִּידָן
 יוֹמוֹי, קָרִיבִין וְסְמִיכִין לְמְלָכָא, וְלֹא מִתְרַחֲקִין. בְּלֹא
 כְּסוּפָא עֲאֲלִין, וְקָרִיבִין לְמְלָכָא. זָכָאָה חוֹלְקָהוֹן. הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְרָבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת.

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכִי שָׂאָר שְׁבֻטֵינוּ
 לָאוּ בְנוֵי אֵינוֹן. אֶלָּא אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹסֵף בְּנוֹ
 הוּוּהוּ יִתִּיר מִכְּלָהוּ. דִּתְנִינוּן, בְּשַׁעֲתָא דְאַנְתְּתִיָּה דְפּוֹטִיפֶר
 דְּחֻקְתָּ לִיָּה לְיוֹסֵף, מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וַיָּבֵא הַבַּיִתָּה
 לַעֲשׂוֹת מִלְּאֲכָתּוֹ וַאֲיִן אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת. הַאי קָרָא הַכִּי
 מִבְּעֵי לִיָּה, וַאֲיִן אִישׁ בַּבַּיִת. מַהוּ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת. אֶלָּא
 לְאַכְלָלָא דִּיּוֹקְנָא דִּיעֵקֵב, דִּהוּוּהוּ תַמְּוֹן וְאַשְׁתַּכַּח תַמְּוֹן.
 וּבְגִינֵי כֶּף מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת, אֲבָל אִישׁ אַחֲרָא הוּוּהוּ תַמְּוֹן. כִּיּוֹן
 דְּסֻלֵּיק יוֹסֵף עֵינוֹי, וְחֻמָּא דִּיּוֹקְנָא דְאַבּוּי, יְתִיב בְּקִיּוּמִיָּה,
 וְתַב לְאַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר אֶל אִשְׁתִּי
 אֲדָנָיו. אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא, אַתְּ אֲמַרְתְּ
 וַיִּמָּאֵן, וַיֹּאמֶר. חֲפִיָּה, וַיִּמָּאֵן וַיֹּאמֶר אַחֲרָא, יִיְתִי לְבִרְכָא
 לְבִנְךָ, וַיִּתְּבַרְכוּן בֵּיה. הֲדָא הוּוּא דְכְתִיב, וַיִּמָּאֵן אֲבִיו
 וַיֹּאמֶר יַדְעֵתִי בְּנֵי יַדְעֵתִי.

כִּיּוֹן דְּאָמַר יַדְעֵתִי בְּנֵי, אֲמַאי אָמַר, יַדְעֵתִי אַחֲרָא. אֶלָּא
 אָמַר, יַדְעֵתִי בְּנֵי, בְּזִמְנָא דְקִיּוּמִת בְּגוּפְךָ דְאַתְּ
 בְּרִי, כַּד חֲמִית דִּיּוֹקְנָא דִּילִי, וְתַבַּת בְּקִיּוּמְךָ. וּבְגִינֵי כֶּף
 כְּתִיב, יַדְעֵתִי בְּנֵי, יַדְעֵתִי. עַל מַה דְּאֲמַרְתְּ דְּדָא הוּוּא
 בּוֹכְרָא, גַּם הוּוּא יְהִיָּה לְעָם וְגַם הוּוּא יְגַדֵּל, וְהֲכָא בְּגִין כֶּף
 כְּתִיב, וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, לְבָנוֹ לְיוֹסֵף מִמֶּשׁ.

דְּבַר אַחַר, וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, דְּבַדְיוֹקָנָא חַד הָוּוּ
 מִתְחַזְזִין. דְּכָל מֵאן דְּחָמֵי לְיוֹסֵף, הָוּה אֲסֵהִיד
 דְּבָרִיה דְּיַעֲקֹב הָוּה. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, פְּלֵא הָכֵי הוּא. וְעוֹד
 דְּיוֹסֵף זָן לִיה וְלְבָנוֹי בְּסִבּוּתִיה, וּבְגִינֵי פֶךְ בְּנוֹ מִמֶּשׁ,
 יִתִּיר מִכְּלָהּוּ. וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, אֲמַאי לְיוֹסֵף וְלֹא
 לְאַחֵרָא. מְשׁוּם דְּרִשׁוּתָא הָוּה בִּידֵיה לְסַלְקִיה מִתַּמָּן.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, כִּיּוֹן דְּיַעֲקֹב הָוּה יַדַּע דְּבָנוֹי יִשְׁתַּעְבְּדוּן
 בְּגָלוּתָא תַּמָּן בְּמִצְרַיִם, אֲמַאי לֹא אֶתְקַבֵּר תַּמָּן בְּגִין
 דְּיִגִּין זְכוּתִיה עַל בְּנוֹי. אֲמַאי בְּעָא לְאַסְתְּלָקָא מִתַּמָּן.
 וְהָא כְּתִיב, (תהלים קג) פָּרַחַם אָב עַל בָּנִים, אֲן הוּא
 רַחֲמָנוּתָא.

אַלֵּא הָכֵי תֵאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּהָוּה נַחִית יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם,
 הָוּה דְּחִיל. הָוּה אָמַר, דִּילְמָא חַס וְשָׁלוֹם יִשְׁתַּצוּן
 בְּנֵי בִינֵי עַמְּמִיא, וְדִילְמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִסְלַק
 שְׂכִינְתֵיה מִינֵי פְּקַדְמִיתָא. מַה כְּתִיב, (בראשית לד) וַיֵּרָא
 אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וַגּו'. (בראשית מז) (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל) אֵל תִּירָא
 מִרְדָּה מִצְרַיִמָּה כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימְךָ שָׁם. וּמַה דְּאִמְרַת
 דִּילְמָא אֲסַלַק שְׂכִינְתִי מִבֵּינְךָ, אֲנֹכִי אֲרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה.
 אָמַר עוֹד, דְּחִילָנָא דִּילְמָא אֶתְקַבֵּר תַּמָּן, וְלֹא אֲזַכֵּה עִם
 אֲבֹהַתִּי. אָמַר לִיה וְאֲנֹכִי אֶעְלֶךְ גַּם עָלֶה. אֶעְלֶךְ,
 מִמִּצְרַיִם. גַּם עָלֶה, לְאַתְקַבְּרָא בְּקַבְּרָא דְּאֲבֹהַתְךָ.

בְּגִינֵי כֶּף, בְּעַא לְסִלְקָא גְרַמְיָה מִמְצָרִים. חַד, דְּלֹא
 יַעֲבֹדוּן מְנִיָּה דְחָלָא, דְּהָא חֲמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא זְמִין לְאַתְפָּרְעָא מִדְּחֲלִיהוּן. וְחַד, דְּחֲמָא דְשְׁכִינְתָּא
 יְשׁוּי מְדוּרִיָּה בֵּין בְּנוֹי בְּגָלוּתָא. וְחַד, בְּגִין דִּיהָא גּוֹפִיָּה
 דְּיִיר בֵּין גּוֹפִיָּיהוּ דְאַבְהָתוּי לְאַתְפָּלְלָא בֵּינֵיהוּ, וְלֹא
 יתְמַנֵּי עִם חֲיִיבֵיָא דְמִצְרָאֵי.

וְתַנִּינָן, גּוֹפָא דִיעֶקֶב, אֶתְמַשִּׁיךְ מִשׁוֹפְרוֹי דְהָאָדָם
 הָרָאשׁוֹן, וְהוּהוּ דִיּוֹקְנֵיהּ דִיעֶקֶב, דִּיּוֹקְנָא עֲלָאָה
 קְדִישָׁא. דִּיּוֹקְנָא דְכוּרְסֵיא קְדִישָׁא, וְלֹא בְעַא לְאַתְקַבְרָא
 בֵּינֵי חֲיִיבֵיָא. וְרוּזָא דְמִלָּה, דְּבִאֲבָהֶן לִית פִּירוּדָא כָּלִל.
 וְעַל דָּא כְּתִיב וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי.

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, בְּנוֹ, בְּחַד דִּיּוֹקְנָא דְאַנְפִּין, בְּגִין
 דְּבְרַעוּתָא דְרוּחָא וְלִבָּא, אֹלִיד לִיהָ יִתִּיר
 מִכְּלָהּ. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ל) הַמַּעַט קָחְתָּךְ אֶת
 אִישִׁי, דְּכָל רַעוּתָא דִיעֶקֶב בְּרַחַל הוּהוּ, וּבְגִין כֶּף (דף רכב ע"ב)
 וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף.

תָּאנָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וְאָמַר, (דברים כט) הַנְּסֹתְרוֹת לְה'
 אֱלֹקֵינוּ וְגו'. הַנְּסֹתְרוֹת לְה' אֱלֹקֵינוּ, תָּא חֲזִי,
 כַּמָּה אֵית לִיהָ לְבַר נָשׁ לְאַזְדַּהְרָא מִחֻבּוּי, וְלְאַסְתְּפָלָא
 דְּלֹא יַעֲבֹר עַל רַעוּתִיָּה דְמֵאֲרִיָּה. דְּתַנִּינָן, כָּל מַה דְּבַר נָשׁ
 עֲבִיד בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּסַפְרָא כְּתִיבוּ אֵינוּן עוּבְדִין, וְעֲאֲלִין

בְּחוֹשְׁבָנָא קָמִי מַלְכָּא קְדִישָׁא, וְכֹלָא אַתְגְּלִיָּא קָמִיהָ.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי
לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה' . אִי הָכִי, אֵיךְ לֹא יִסְתַּמֵּר בַּר נֶשׁ
מִלְמִיחָב קָמִיהָ דְמֵאֲרִיָּה. וְתַנְיִנּוּ, אֲפִילוּ הָהוּא (מאן) מֵה
דְּחָשִׁיב בַּר נֶשׁ וְאִסְתַּלַּק בְּרַעוּתֶיהָ, כֹּלָא אֲשַׁתְּכַח קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אַתְאֲבִיד מִנִּיהָ.

תָּא חֲזִי, בַּהֲהוּא לִילֵיא דְעָאלַת לֵאָה לְגַבִּיָּה דִיעֶקֶב,
וַיַּהֲבַת לֵיהּ אֵינוֹן סִימָנִין דִּיהָב יַעֲקֹב לְרַחֵל, סָלִיק
בְּרַעוּתֶיהָ דְאִיהִי רַחֵל, וְשִׁמְשׁ שְׁמוּשָׁא בָּהּ. וְהָיָא טָפָה
קְדָמִיתָא דִיעֶקֶב הָוַת. דְּכְּתִיב, (בראשית מט) כָּחִי וְרֵאשִׁית
אוֹנִי, וְסֹבֵר דְאִיהִי רַחֵל. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ גָלִי
עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא, וַיֵּדַע מַה בַּחֲשׂוֹכָא, סָלִיק הָהוּא
רַעוּתָא לְאֲתַרִּיהָ, וּבְכִירוּתָא דְרֵאוּבֵן אִסְתַּלַּק לְיוֹסֵף. מָאִי
טַעֲמָא, מְשׁוּם דְהָא דְרַחֵל הָוַת, הָיָא טָפָה קְדָמִיתָא
דְנַפְקַת מִיעֶקֶב. וּבְגִין דְהָוַת דִּילָהּ, הָהוּא בְּכִירוּתָא מִמֶּשׁ
דְרֵאוּבֵן, יָרִית יוֹסֵף. וְרַחֵל יָרְתָה לְהָהוּא דִּילָהּ.

וּבְגִין כֶּךָ, רְזָא דְמִלָּהּ, לֹא אִסְתַּלַּק רֵאוּבֵן בְּשִׁמָּא כְּשָׂאָר
שְׁבִטִין. אֶלָּא רֵאוּבֵן. כְּלוּמַר חֲמוּ בַר, רֵאוּ בִּן
סָתָם. וְהָאִי בִּן לֹא אֲתִידַע שְׁמִיהָ, וְעַל דָּא לֹא קָרִיא לֵאָה
בְּנֵי בְּהָאִי שְׁמָא, וְלֹא אֶקְרִי רֵאוּ בְּנֵי, דְהָא לֵאָה יָדַעַת
עוּבָדָא.

וְתַנְיָנָן, גְּלִי קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּיעֲקֹב לְאוֹ
 רְעוּתִיהָ לְמִיחָב קָמִיהָ בְּהָאִי, וְלֹא אֶסְתַּכַּל
 בְּרְעוּתָא בְּאַתְתָּא אַחְרָא בְּהֵיא שְׁעָתָא, כְּשָׂאֵר חַיִּיבֵי
 עֲלָמָא. וְעַל כֵּךְ כְּתִיב, (בראשית לז) וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם
 עָשָׂר. דְּהָא בְּנֵיהוּ דְשָׂאֵר חַיִּיבֵי עֲלָמָא דְעַבְדִּין הֵהוּא
 עוֹבְדָא, בְּשִׂמְא אַחְרָא אֶקְרוּן. וְהָא יְדִיעָא מְלָה דָא לְגַבֵּי
 חֲבַרְיָא, וּבְגִינֵי כֶּךָ וַיִּקְרָא לְבָנוּ לְיוֹסֵף, בְּנוּ מִמֶּשׁ,
 מְשִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא (ד"א ל"ג בְּרִייה) בְּנוּ הוּהוּ.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בַּמָּה אוֹמִי לִיָּה יַעֲקֹב לְיוֹסֵף,
 דְּכְתִיב שִׁים נָא יְדָךְ תַּחַת יָרְכִי. אֶלָּא בְּהֵהוּא
 אֶת קַיִימָא, דְּהוּה רְשִׁים בְּבִשְׂרִיהָ, דְּדָא חֲשִׁיבוּתָא דְאַבְהָן
 יִתִּיר מִכְּלָא. וְהָאִי בְּרִית, רְזָא דְיוֹסֵף אִיהוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאַבְרָהָם וּבְיַעֲקֹב כְּתִיב, שִׁים נָא יְדָךְ
 תַּחַת יָרְכִי, תַּחֲוֹת יָרְכִי, כְּלוּמַר, בְּהֵהוּא אֶתֶר
 דְּרַמִּיזָא בְּשִׂמְא קַדִּישָׁא, וְאַפִּיק זֶרְעָא קַדִּישָׁא מִהִימְנָא
 לְעֲלָמָא. בְּיִצְחָק לֹא כְּתִיב, בְּגִין דְּנִפְיָק מִנִּיהָ עָשׂוּ.

תוּ, מֵאִי טַעְמָא הָכָא, שִׁים נָא יְדָךְ תַּחַת יָרְכִי אֶל נָא
 תְּקַבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם. אֶלָּא אָמַר לִיָּה יַעֲקֹב לְיוֹסֵף,
 בְּהָאִי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא אוֹמִי לִי, דְּאַפִּיק זֶרְעָא קַדִּישָׁא
 מִהִימְנָא לְעֲלָמָא, וְאַתְנַטִּיר, וְלֹא אֶסְתַּאב לְעֲלָמִין. דְּלֹא
 יִתְקַבֵּר בֵּין אֵינוֹן מִסְּאָבִין, דְּלֹא נִטְרוּ לִיָּה לְעֲלָמִין.

דְּכַתִּיב בְּהוּ, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר חַמּוּרִים בְּשָׂרָם וְזָרְמַת
סוּסִים זָרְמַתָּם.

וְאִי תִימָא, הָא יוֹסֵף דְּנִטִיר לִיָּה עַל כְּלָא, אַמַּאי
אֶתְקַבֵּר בֵּינַיְיָהוּ. אֶלָּא תַנְיִנָן, כְּתִיב, (יחזקאל א) הִיָּה
הִיָּה דְבַר ה' אֵל יַחְזַקְאֵל בֶּן בּוּזִי הִכְהֵן בְּאַרְצָן כְּשָׂדִים עַל
נְהַר כְּבָר, וְהָא תַנְיִנָן, דְּשְׁכִינְתָא לָא שְׂרִיא אֶלָּא בְּאַרְעָא
דִּישְׂרָאֵל. אַמַּאי הָכָא שְׁכִינְתָא. אֶלָּא עַל נְהַר כְּבָר כְּתִיב,
וּכְתִיב וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד ה'. אוּף הָכָא, יוֹסֵף בְּמִיא
אֶתְרַמֵּי אַרוּנָא דִּילִיָּה. אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִי יוֹסֵף
אֶסְתַּלַּק מִהָכָא, גָּלוּתָא לָא אֶתְקִיִים. אֶלָּא תְּהָא קְבוּרַתִּיה
בְּאַתֵּר דְּלָא יִסְתָּאב, וַיִּסְבְּלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גָּלוּתָא.

תַּאנָּא, אֲמַר רַבֵּי יוֹסֵי, חָמָא יַעֲקֹב דְּהָא בְּכָלָא אֶתְתַּקֵּן
לְכַרְסִיא קַדִּישָׁא בְּאַבְתָּן (בְּאַבְתָּן). אֲמַר, אִי הָכִי
יִתְקַבֵּר, הִיךְ גּוּפָא דָא אַחִידָא בְּאַבְתָּתָא, וְאַפִּילוּ מְעַרְתָּא
דְּאֶתְקַבֵּר תַּמָּן אַקְרִי כְּפִילְתָּא. בְּגִין דְּכָל מְלָה דְּכְפִילְתָּא
הוּא תַרְיִן וְחַד, אוּף מְעַרְתָּא תַרְיִן וְחַד.

וְתָא חַזִּי, אַבְתָּתָא זָכוּ לְאַתְקַבְרָא תַמָּן, אֵינּוּן וְזוּוּגִיָּהוּ.
יַעֲקֹב (דף רכג ע"א) הוּא וְלָאָה, מַאי טַעְמָא רַחֵל לָא,
וְהָא כְּתִיב, (בראשית כט) וְרַחֵל עֲקָרָה, דְּאִיָּהּ עֲקָרָא דְּבֵיתָא.
אֶלָּא, לָאָה זָכְתָה בֵּיהּ, לְאַפְקָא שִׁית שְׁבַטִין מְגֻזְעָא
קַדִּישָׁא בְּעֵלְמָא יִתִיר. וּבְגִינֵי כֶּךָ, אֶתִּיָּהֲבַת עַמִּיָּה
לְזוּוּגָא בְּמְעַרְתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֵאמֹר כָּל יוֹמָהָא, הוֹת בְּפִרְשֵׁת אֹרְחִין
 קַיִמָּא, וּבְכַת בְּגִינִיה דִּיעֵקֵב, כִּד שְׁמַעַת דְּאִיהוּ
 צְדִיקָא. וְצִלוֹתָא אֶקְדַּמַּת לֵיהּ. וְהֵינּוּ דְכַתִּיב, (בראשית כט)
 וַעֲיַנִּי לֵאמֹר רַכּוֹת, כִּמָּה דְאוֹקִימָנָא, דְּמִקְדַּמַּת וַיִּתְּבַת
 בְּפִרְשֵׁת אֹרְחִין לְמִשְׁאֵל.

רַחֵל לֹא נִפְקַת לְאוֹרְחִין לְעֵלְמָא. בְּגִינִי כִּף זִכְתָּה לֵאמֹר
 לְאַתְקַבְּרָא עִמִּיהּ. וְרַחֵל קַיִמַת קְבוּרָתָהּ בְּפִרְשֵׁת
 אֹרְחִין וְאַתְקַבְּרַת תַּמָּן. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, וְאֲנִי בָּבְאִי
 מִפְּדֵן מִתָּה עָלַי רַחֵל. מַהוּ עָלַי. עָלַי וְדֵאִי, כְּלוּמַר בְּגִינִי.
 בְּאַרְץ כְּנַעַן בְּדַרְדָּר, בְּגִינִי מִיִּתַת בְּדַרְדָּר, דְּלֹא נִפְקַת בְּגִינִי
 לְעֵלְמִין כַּאֲחַתָּהּ.

בְּגִין כִּף, לֵאמֹר דְּנִפְקַת וּבְכַת בְּפִרְשֵׁת אֹרְחִין בְּגִינִיה
 דִּיעֵקֵב, זִכְתָּה לְאַתְקַבְּרָא עִמִּיהּ. רַחֵל דְּלֹא בַעֲתַת
 לְמִיפֵק וּלְמִשְׁאֵל בְּהַדְּיָה, בְּגִין כִּף קְבוּרָתָהּ בְּפִרְשֵׁת
 אֹרְחִין. וְרוּזָא דְּמַלְהָ, הָא אוֹקִימָנָא וְאַתְמַר, דָּא
 בְּאַתְגַּלְיָא, וְדָא בְּאַתְכַּסְיָא.

וְתָא חוּזִי, דְּתַנְיָא, דְּמַעִין סְגִיָּאִין שְׁדִיָּאִת הֵהִיא צְדִיקַת
 לֵאמֹר, בְּגִין לְמַהוּי חוּלְקִיה דִּיעֵקֵב, וְלֹא בְּהַהוּא
 רְשַׁע דִּיעָשׂוּ. וְהֵינּוּ דְּתַנְיָנָן, כִּל בַּר נָשׁ דְּאוּשִׁיד דְּמַעִין
 קַמִּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִף עַל גַּב דְּאַתְגְּזוּר עָלֶיהּ
 עוֹנָשָׁא, יִתְקַרַע, וְלֹא יִכִּיל הֵהוּא עוֹנָשָׁא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ.

מִנְלָן, מִלְאָה, דְּהָא לֹא אֲתַגְזֹר לְמַהוּי חוּלְקָא דְעֵשׂוֹ,
וְהִיא בְּבַעוּתָא אֶקְדִּימַת לִיה לִיעֵקֵב, וְלֹא אֲתִיִּיהִיבַת לִיה
לְעֵשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וְשִׁכְבְּתִי עִם אַבּוֹתַי וְגוֹ.
רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר, (קהלת א) מִה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. בְּכִמָּה אֲתַר אֲתַמַּר
דְּאֶסְתַּכְּלָנָא בְּמַלּוּי דְשְׁלָמָה וְאֲתַחְזִי מַלּוּי סְתִימִין, אֲבַל
כְּלָהּוּ מַלְי דְשְׁלָמָה, כְּלָהּוּ אֶקְרוּן בְּחַכְמָתָא.

דְּתַנְיָא כְּתִיב, (מלכים א ה) וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה, בְּיוֹמוּי
דְשְׁלָמָה מַלְכָּא, קִיִּימָא סִיְהָרָא בְּאֶשְׁלָמוּתָא.
וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלָמָה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדָם.
תַּמָּן תַּנְיִנָן, מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי קָדָם, הָא אוּקְמוּהָ. אֲבַל
חֲכָמַת בְּנֵי קָדָם, הִיא חֲכָמַתָּא דִּירְתוּ מֵאַבְרָהָם.

דְּתַנְיָא כְּתִיב, (בראשית כד) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ
לְיִצְחָק. מֵאֵי אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ. דָּא חֲכָמַתָּא
עֲלָאָה דְהוּהָ יָדַע בְּשִׁמְאָ קְדִישָׁא דִקְוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וּמִשְׁמַע אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ, דְהוּהָ דִילִיָּה. כְּדִתַּנְיִנָן בְּהִיא
בַּת דְהוּת לִיָּה לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׁמָה.

וּלְבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנוּת
וְגוֹ. דִּיְהֵב לָהּוּ מִלִּין יְדִיעָאן, בְּכַתְרִין תַּתְּאִין,
וּבְאֵן אֲתַר אֲשֶׁרִי לוֹן, אֶל אֶרֶץ קָדָם. וּמִתַּמָּן יִרְתוּ בְּנֵי